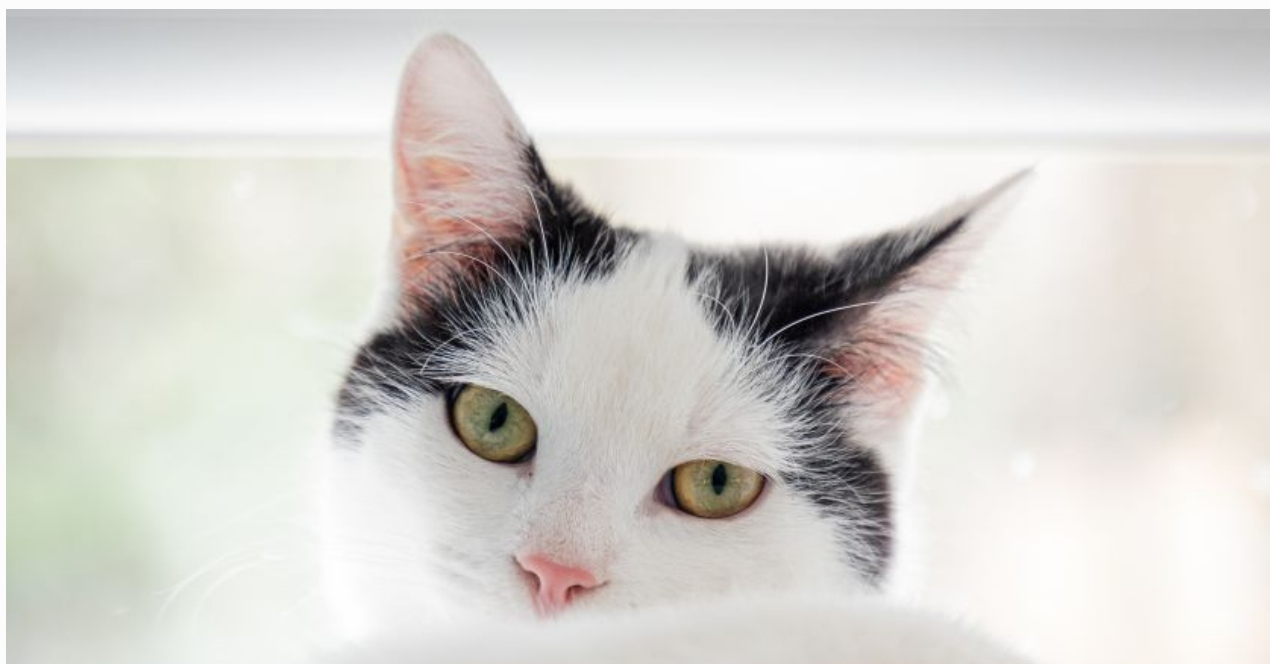

2022

MACSKÁK, A BÚJÓS KEDVENCEK

Gazdijogsi Junior

MACSKÁK, A BÚJÓS
KEDVENCEK

A macskák méltán
népszerű házi
kedvencek hazánk-
ban és a világ
minden táján.

FOLYAMATOS TÖRŐDÉS ÉS ODAFIGYELÉS

Azt gondolhatnánk, hogy a macskák tartása egyszerűbb, mint a kutyáké, pedig ugyanúgy folyamatos törődésre és odafigyelésre van szükségük. Igaz, az igényeik mások.

Legtöbben házi cicát tartanak, de számos különleges macskafajta közül választhat az, aki úgy dönt, hogy macskát vesz magához.

gazdijogsi
Junior

FELTÉTELEZÉSEK SZERINT A MACSKÁK MAGUKTÓL SZELÍDÜLTEK MEG

A MACSKA HÁZIASÍTÁSA

A macskát a többi háziállathoz képest később háziasították. Erre csak akkor került sor, amikor rájöttek arra, hogy a gabonarakárakban a kártevők (egér, patkány) elleni küzdelemben hasznosak lehetnek. Kutatások szerint a macskák ősei 10-15 millió évvel ezelőtről származnak, de az ezt bizonyító leletek csak 3-5 millió évesek. A macska végleges háziasítása az elmúlt 150 évben ért véget, bár ez a megállapítás vita tárgyát képezi a kutatók körében. Feltételezések szerint a macskák maguktól szelídültek meg és háziasodtak. A rágcsálók megjelenésével együtt megjelentek a macskák is. Az ember felismerve a kártevők elleni hatékonyságukat, magához szelídítette őket.

A legrégebbi nyom egy Kr. e. 6700-ból származó fog. Illetve Kr. e. 5000-ben még Cipruson találtak maradványokat. A feltételezések szerint ember és macska együtt szállt partra a szigeten. A társkapcsolatot bizonyító leletek már Kr. e. 4000-től fellelhetők, de csak később terjedtek el tömegesen.

A macska történelme összefonódik Egyiptom történelmével. A Nílus környékén gazdálkodó embereknek törvényszerűen találkozni kellett a közelben élő vadmacskákkal. Hamar rájöttek arra is, hogy az együttműködés mindkettőjüknek hasznos lehet. Az emberi tevékenységek révén a macskáknak számos préda jutott, cserébe a macska védte a terményt a rágcsálóktól, sőt a kígyóktól is.

Kr.e. 2200 körül jelent meg a macska a hieroglifákban. Ebben az időszakban előszeretettel adták a macska nevet az egyiptomiak gyermekeiknek. Ekkor Egyiptom területéről tilos volt kivinni macskát. Ez persze nem akadályozta meg elterjedésüket. Állítólag az idegen országokba csempészett macskákat ügynökök gyűjtötték be, és vitték vissza Egyiptomba.

Kínában egy Kr. e. 2160-ból származó macska maradványára bukkantak, és nem tartják kizártnak, hogy már az ókor közepén megkezdődött Kínában a macskák házasítása. Az első házimacskára utaló jeleket Európa területén Görögországban találták a Kr. e. VI. században. Görögországban és az akkori Itáliában csak az I. században váltak népszerűvé a macskák, majd a római hódítók útján terjedtek el Közép-Európában.

HOGYAN VÁLASSZUNK MACSKÁT?

Először is, egy megfontolt döntés eredményeképp kell arra az elhatározásra jutnunk, hogy felelősen tudunk gondozni egy cicát. Ehhez figyelembe kell venni az életstílusunkat, az otthoni körülményeket, illetve azt is, hogy a macskatartással járó költségeket tudjuk-e vállalni.

Ha az elhatározás megszületett, el kell döntened, hogy fajtatizsza, tenyésztőtől beszerezhető macskát szeretnél, vagy esetleg befogadsz egy házi macskát. Állatmenhelyeken rengeteg árva cica várja a gazdát, így ha a befogadás mellett döntesz, akkor az örökbefogadás remek megoldás. Ha a fajtatizsza macska mellett döntöttél, további kérdések is felmerülnek.

Kitől vásároljunk macskát?

Ne vásárolj olyan tenyésztőtől, aki több helyről szerzi be az állatokat! Lehet, hogy túl korán választották el őket, vagy sokat kellett utazniuk, ezért náluk a betegség és a stressz könnyen előfordulhat. Ha úgy döntöttél, hogy törzskönyvezett macskát vásárolsz, fordulj ismert és neves tenyésztőhöz. Megtalálásában segíthetnek macskatulajdonosok, az állatorvos, az internet és a macskás magazinok, kiállítások.

MIRE ÜGYELJÜNK, AMIKOR KIVÁLASZTJUK A MACSKÁT?

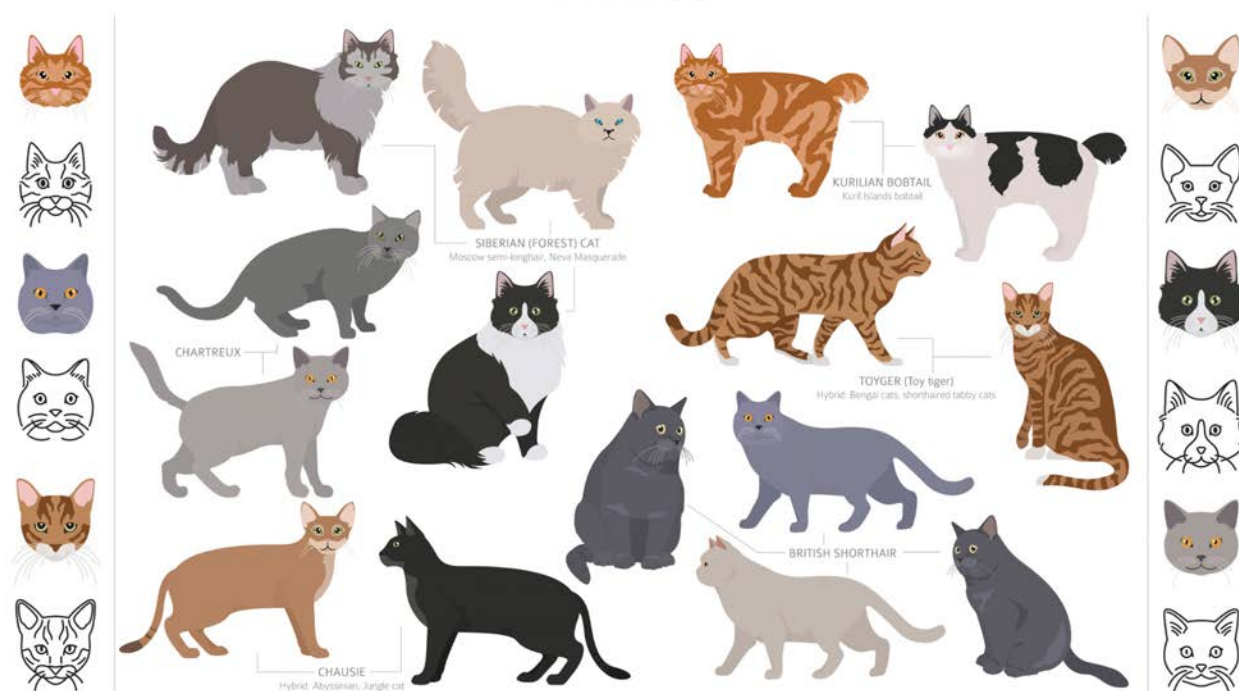
Először is, kérjük meg a tenyésztőt, hogy a kölyköt együtt láthassuk az anyjával. Így láthatjuk azt, hogy az anya egészséges-e és milyen vérmérsékletű. Ne felejtjük el, hogy mivel szoptat, és nem olyan régen kölykezett, nem biztos, hogy tökéletes állapotban van, de azt mindenképp láthatjuk, hogy a kölyköt nem választották el túl korán, és nem máshonnan hozták.

Jogszabályi előírás, hogy a kölyök legalább 8 hetes legyen, mielőtt elveszük az anyjától. A törzskönyvezett macskák tenyésztői ennél is tovább, akár 12 hetes korukig együtt tartják az állatot az anyjával. Mielőtt döntesz, nézz meg több almot is! Csak tiszta helyről vásárolj, ahol a macskák egészségesek és szemmel láthatóan jól érzik magukat.

Az egészséges kiscicák általában kíváncsiak, érdeklődőek. Olyan cicát válassz, amelyik élénk és játékos, de nem túl agresszív. Kérd el a választott cica oltási könyvét, amelyben az életkorának megfelelő védőoltás(ok)ról és a féreghajtásról vannak információk. Ez fontos, hiszen majd a választott állatorvosodhoz vinni kell ezt a dokumentumot.

NÉHÁNY HÁZIASÍTOTT MACSKAJAJTA ÉS HIBRIDJEI

Törzskönyvvel vagy nélküle?

Összesen körülbelül 40-80 különböző macskafajta és azoknak 500 variációja létezik. A fajták között nagyon nagy az eltérés. A megjelenésbeli különbségek mellett a fajták temperamentuma és egyénisége is eltér. A sziámi például nyíltabb, míg a hosszú szőrű perzsa nyugodtabb fajta. Szakmai könyvekből vagy a világhálón szörfölve is tudunk tájékozódni a különböző fajták jellemzőiről, és a cicakiállítások látogatása is sokat segíthet a kiválasztásban. Egy ilyen kiállításon rengeteg csodálatos példányt láthatsz, és lehet, hogy akad közöttük olyan, amelyet legszívesebben azonnal hazavinnél. A legtöbb macskatulajdonos azonban nem választ törzskönyvezett macskát. Többségünk szemében a nem törzskönyvezett példányok is minden jellegzetességgel rendelkeznek, és a sok szőrzettípus és szín közül tudunk választani.

Hosszú vagy rövid szőrű?

A hosszú szőrű macskák nagyon szépek lehetnek. Ugyanakkor rengeteg odafigyelést igényel ápolásuk és gondozásuk. A hosszú szőrű macskák szőrét naponta fésülni kell, de ez örömmel is jár, hiszen a macskák többsége kellemesnek tartja ezt, aminek dorombolás útján hangot is ad. Ha úgy gondolsz, hogy nem lesz elég idő minden nap megfésülni a macskád, gondold át, hogy tényleg hosszú szőrű példányt akarsz-e.

Kandúr vagy nőstény?

A kandúrok általában nagyobbak a nőstényeknél. A nem ivartalanított kijáró állatok szívesen kóborolnak a környéken, és gyakran összeverekednek más macskákkal. Előfordul, hogy vizelettel és bélsárral jelölik ki területüket. Ez normális viselkedésmód, de főleg lakásban tartott állatok esetében kellemetlen lehet. Az ivarérett nőstények rendszeresen ivarzanak és ha nem vagyunk elővigyázatosak, könnyen vemhesek lehetnek. Az ivarzás alatt néha nagyon hangosak és a környék kandúrjai igencsak vonzódnak találhatják őket. A tenyésztésre szánt példányok kivételével javasolt ivartalaníttatni a macskákat. Ha ez megtörténik, a nőstények és a kandúrok között kevésbé látszik a viselkedésbeli különbség. Egy érdekesség: ha már van egy felnőtt macskád, és kölyköt akarsz, akkor valószínűleg a felnőtt állat könnyebben elfogad egy ellenkező nemű új társat.

Egy vagy több macska?

Sokan tartanak több macskát, de egyedüli házi kedvencként is kiegyensúlyozott, boldog életet élhetnek. Vannak macskák, akik szeretik a társaságot, jól megvannak egymással, míg mások inkább egyedül lennének, vagy a gazdájukkal. Ha a nap nagy részében nincs otthon a gazda, érdemes esetleg több macskát tartani, hogy szórakoztatni tudják egymást. Azok a kölykök, amelyek együtt nőttek fel, általában felnőtt korukban is jól kijönnek egymással. A kertben nem jelent gondot a kellő létszám, de a lakásban tartható macskák száma attól is függ, hogy mekkora a rendelkezésre álló hely. Az emberekhez hasonlóan a macskáknak is szükségük van térre, és nem szeretnek összezsúfolódni. Arra is ügyelj, hogy mindegyiküknek saját alomra van szüksége, mert néhányuk nem szereti megosztani azt másokkal.

Új macska a háznál

A macskák társas lények, de szeretnek egyedül lenni, ha úgy tartja kedvük. Még az egy alomból származó kölykök is összekapnak néha. 9-12 hónapos korukra játékuk már agresszívebb, kialakul a hierarchia a csoportban. Csak ezután élnek békésen egymás mellett. Egy olyan felnőtt macska, amely addig egyedül volt a háznál, agresszíven reagálhat, ha a területére új cicát hoznak. Ugyanakkor a legtöbbjük megtanulja elviselni és elfogadni az új jövevényt, néhányuk pedig még össze is barátkozik az új cicával, együtt esznek és alszanak. A szoktatás időszaka viszont nem könnyű, odafigyelést igényel.

AZ ÖSSZESZOKTATÁS Felnőtt macskák és kiscicák

Egy felnőtt macska könnyebben el tud fogadni otthonában egy kölyköt, mint egy másik felnőtt állatot. A kölyök ugyanis nem fog harcolni a területért vagy az élelemért, és valószínűleg alárendelt szerepet vállal.

Elkülönítés

Az új macskát az első két hétben javasolt elkülönítve tartani. Ezen idő alatt észreveheted a macska esetleges betegségének tüneteit, miután már elmúltak az új otthonba költözés miatti izgalom jelei. Ha külön tartod az új macskát, és saját tányérokat és almot használ, jelentősen lecsökken annak a veszélye, hogy a már ott lévő cicádat megfertőzze. A jövevényt – főleg ha befogadott cicáról van szó – minél előbb vidd állatorvoshoz, hogy megbizonyosodhass arról, hogy egészséges. Ez az elkülönítés a fertőzésveszély megelőzésén túl arra is jó, hogy a két macska megszokja a másik szagát és hangját, de mégis megfelelő, „biztonságos” távolságban maradjanak egymástól. Az is megjósolható, hogy milyen reakció várható, ha összeengeded őket. Az elkülönítés alatt az új macska a saját területét is kijelölheti a házban.

Gondosan válaszd ki az új kedvenc helyét: ha például a régi az ágyadban szeret aludni, ne a hálószobádba szoktasd az újat.

TUDDTAD? Az emberekhez hasonlóan a macskáknak is szükségük van térre, és nem szeretnek összezsúfolódni.

Szemtől szemben

Ha eljön az ideje, lassan engeddd össze a két macskát. Az első találkozáskor akár hangos morgásra és fújásra számíthatsz. Amennyire ez lehetséges, engeddd meg nekik, hogy a maguk módján rendezzék el a dolgot, de légy készenlétben, hogy közbeléphess, ha komoly verekedés alakul ki. Ne felejtse el a „régit” macskát megdicsérni a jó viselkedéséért és légy vele megértő, ha az új társ kezdetben zavarja.

Ha nem tudnak kijönni egymással

Előfordul, hogy a macskák hosszú idő után is agresszívek egymással és néhányuk nem tudja elfogadni, hogy már nem ő az egyetlen. Ilyen esetben kérd ki az állatorvos tanácsát, hogyan lehet kezelni a viselkedési zavarokat. Ugyanakkor lehet, hogy érdemes végleg elválasztani a két állatot, mert az állandó támadások folyamatos stresszhelyzetet és akár komoly sérüléseket okozhatnak az áldozatnak. A legtöbb esetben idővel és sok türelemmel elfogadtatható a macskákkal a másik jelenlétét és így megtanulnak békében együtt élni. Még az is lehet, hogy egy nap arra mész haza, hogy a két szőrös, meleg test békés elégedettségben, összegömbölyödve alszik egymás mellett.

A MACSKÁK CSODÁLATOS HÁZIÁLLATOK, SZERETIK AZ OTTHON BIZTONSÁGÁT, AHONNAN FELFEDEZHETIK TERÜLETÜKET ÉS VADÁSZHATNAK

Értsük meg a macskák viselkedését!

Ahhoz, hogy egy gazda megfelelően tartsa macskáját, meg kell értenie természetes, ösztönös viselkedését. Ennek a viselkedésnek része a testbeszéd és a szexuális viselkedés is. Egy olyan macskatulajdonos, aki érti kedvence reakcióit, könnyebben elkerülheti a kellemetlen meglepetéseket.

Milyenek a macskák?

A macskák hűségesekek, barátságosak és könnyen tarthatók. Minden életkorban az emberek megfelelő társai lehetnek, ugyanolyan jól érzik magukat gyerekekkel, mint idősekkel. A macskák és az emberek jól megérthetik egymást, ez pedig jó alap lehet egy kapcsolathoz. A macskatartás az élet egyik legnagyobb és legegyszerűbb öröme. Az ember-macska kapcsolat barátság, hűségen és tiszteleten alapul.

Otthon, édes otthon

A macskák szeretik az otthon biztonságát. Az otthon lehet kertés ház vagy lakás is. A macskák megtanulják kihasználni a lehetőségeket. Szeretnek a szabadban lenni és kijelölni a saját területüket. Ez sokkal fontosabb a kandúroknál, mint a nőstényeknél. A kandúrok esetenként tízszer nagyobb területet jelölnek ki maguknak, mint a nőstények.

Ez a viselkedés ősi ösztönökre vezethető vissza. Egy vadon élő macska számára a területe határozza meg azt a helyet, ahonnan az élelmet szerzi. Minél nagyobb ez a körzet, annál jobb a macska túlélési esélye. Ennek persze egy házi macska esetében nincs túl nagy jelentősége, de az állat ösztönei nem változtak meg. Ha egy macskát szeretet vesz körül otthonában, ez az ösztön nem okoz problémát. A lakásban tartott macska területe a saját otthona köré épül. A macska szagokkal, hangokkal, karmolt jelekkel és egyéb módon jelzi ennek határait. A terület formája nem követi szükségképpen a lakás vagy a kert alakját, általában szabálytalan alakú.

A különböző macskák által kijelölt területek között lehet átfedés, lehetnek olyan közös részek, ahol találkozhatnak. Egy macska területe egészen addig változatlan marad, amíg uralkodik ott. Ha egy erősebb macska lép színre, a határok megváltozhatnak.

Amikor egy új macska érkezik a házhoz, érdemes előbb hozzászoktatni az új helyhez, és csak ezután összeengedni a másik (vagy többi) állattal. Így kevésbé érzi magát hátrányos helyzetben.

A vezető szerepet többféle módon kifejezhetik: néha a vezér macska megmosdatja a másikat, néha az agresszivitás jelei is észlelhetők. A szerepeket nem osztják ki véglegesen. Érdekes megfigyelni, ahogy a gyengébb macska átveszi a vezetést, amikor a domináns állat megbetegszik, vagy gyengeséget mutat. Még az egyedül tartott macska is szükségét érezheti annak, hogy kijelölje területét, és az emberekkel is megküzd érte.

Az a macska, amelyik kimehet a szabadba, sok mindent lát, és a figyelmét is sok dolog leköti. Egy lakásban tartott macska esetében gazdagítani kell a környezetet.

Ez megoldható úgy, hogy több olyan helyet kialakítunk, ahol elbújhat, vagy aludhat, megengedhetjük neki, hogy a különböző magasságú polcokra és szekrényekre, vagy kimondottan erre a célra kialakított macskabútorokra felmásszon, és ha rendszeresen játszunk vele.

A macskáknak sok szórakozásra van szükségük, nagyon érzékeny lények, imádják luxuskörülmények között átszunyókálni a napot.

Szeretik a meleget, és gyakran úgy tűnik, hogy a napjuk az egyik meleg helyről a másikra való átsétálással telik. Azt, hogy a macskád milyenek érzik a hőmérsékletet, könnyen megítélheted a testhelyzete alapján. Nagyon meleg szobában, vagy meleg nyári napon kinyújtózik, hogy minél több hőt adjon le. Hűvösebb időben összegömbölyödik. Kijáró macska esetében előfordulhat, hogy nagyon hideg időben nem hajlandó elhagyni a lakást, ilyenkor készíts össze egy almot bent is.

A macskák és a víz

A macskák híresek arról, hogy nem szeretik a vizet, és nem viselik el, ha vizesek lesznek. Ha csak pár csepp is rájuk esik, hosszú percekig képesek eltölteni száradással és mosakodással. Ugyanakkor a víz izgalmas szórakozást is jelent számukra, különösen, ha aranyhal úszik benne.

A vadász

A macska viselkedésének egyik összetevője, amit gazdája néha nehezen fogad el, az a vadászat, illetve a zsákmány hazaszállítása. Ez az ösztön nagyon erős a macskákban. Ahogy a kiscicák növekednek, játék során és az anyjukat figyelve fokozatosan kifinomulnak vadásztechnikáik. A vadászat a macskák számára teljesen természetes, és még akkor is megjelenhet, ha otthon elég táplálékot kapnak. Élvezik a vadászatot, a türelmes és óvatos becserkészést, és a zsákmány elejtését. Ha a macska a zsákmánnyal tér haza és megmutatja gazdájának, azt azért teszi, hogy dicséretet kapjon. Nincs értelme megbüntetni ezért, hiszen a vadászat a macska alapösztöne. Lehetséges viszont csökkenteni a vadászat jelentőségét, ha az állatot megfelelően tápláljuk, játékkal kielégítjük mozgásigényét, és bezárva tartjuk éjszakára (főként ekkor vadásznak). Egy másik megoldás, hogy csengőt akasztunk a macska nyakörvére, amely figyelmezteti az áldozatot a macska közeledtére.

Testbeszéd

A gazdák többsége azt hiszi, hogy a macska csak dorombolással, nyávogással és morgással kommunikál. Valójában a macskák több módon kommunikálnak. Használnak hangokat, testtartást, fül-, száj- és farokmozgást, és különösen jól érintkeznek más macskákkal.

Az anyamacskák különösen sok hangot használnak a kölykeikkel való kommunikációjukban. A dorombolás általában örömet és elégedettséget jelent. A dorombolás könnyen megkülönböztethető a mély morgástól, amivel a macska a behatólót fogadja.

A nyávogás több hangból áll, célja a figyelemfelkeltés.

- Rövid, magas hangú nyávogással a macska a gazdáját keresi.
- Hangosabb, kitartó nyávogással kéri, hogy nyissuk ki az ajtót, vagy etessük meg.
- Kellemetlen helyzetben dühös, hangos nyávogással jelez.

TUDTAD?

A macskák sokkal többféle hangot tudnak kiadni, mint a kutyák.

A MACSKA TESTBESZÉDE CSODÁLATRA MÉLTÓ

A macska testtartásából általában józan ésszel megállapítható, hogyan érzi magát és mit kíván.

Az egyik legkönnyebben felismerhető testhelyzet az elégedett macska testtartása, teljesen ellazult, félig lecsukott szemmel. Egy ellazult macska nyújtózkodik, lassan kinyújtja és visszahúzza karmait. A lépkedés az elégedettség másik jele, ezt gyakran dorombolás kíséri.

Macskád fülei szintén sokat elárulnak hangulatáról.

Az éber macska hegyezi a fülét, az ideges hátrarántja azt, egy nagyon ijedt, vagy nagyon agresszív macska fülei pedig szinte teljesen hátrasimulnak a fejére. Egy fújó macska, melynek kilátszanak fogai, elég ijesztő látvány. Ha ez felálló szőrzettel párosul, az komoly fenyegetést jelent a betolakodó számára. Ne felejtse, hogy a macska sokkal több dologra használja nyelvét, mint az ember. A nyelv sok információt közvetít a környezetről a macska felé. A macskák tulajdonképpen szagolnak a nyelvükkel, és arra is használják, hogy mosakodjanak.

NYUGODT

„Barátságos vagyok”

Nyugodt testhelyzet, fülei természetes pozícióban, farkát felfelé nyújtja.

IDEGES

„Aggódom és bizonytalan vagyok”

Teste feszült, feje kissé lehajtvva, fülei oldalra állnak.

RÉMÜLT

„Kérlek, hagyj békén!”

Teste összegörnyedve, feje alacsonyan, farka szorosan a test mellé behúzva.

DÜHÖS

„Menj innen!”

Teste feszült, lelapul, füleit hátracsapva, sziszeg vagy morog.

Az, hogy kedvenced hogy tartja a farkát, szintén sokat elárul. Az a macska, amelyik örömmel üdvözl téged, valószínűleg magasan tartja a farkát. A fark végének kis csóválása örömet jelez (az ellazult macskánál), vagy várakozást (a zsákmány elejtése előtt, vagy egy ételre váró éhes macskánál). Ha a farkcsóválás erősebbé válik, akkor az a macska ingerültségét jelzi, ha pedig az egész farkát mozgatja, akkor készül fel a támadásra!

Szexuális viselkedés

Más állatokhoz hasonlóan a macskáknak is alapösztöne a fajfenntartás. Természetes körülmények között a nőstény macskák csak bizonyos időszakokban ivarzanak, a párzási időszak alatt. A párzási időszak általában tél végétől nyár végéig tart, de néhány lakásban tartott macska az év minden időszakában képes a párzásra. Az ivarzó nőstény viselkedése problémát jelenthet a gazdának. Ezen idő alatt az állat több érzelmet mutat, nagyon hangos, nyugtalan és folyamatosan mozog. Ez a tapasztalatlan gazda szemében szokatlannak és meglepőnek tűnhet.

Az ivartalanítás után a kandúr rendesebb és kellemesebb társsá válhat. Kevesebbet kóborol, nem verekszik annyit más macskákkal, és nem jelöl ki területet házon belül. Az ivartalanítással kapcsolatban kérd ki az állatorvos véleményét arról, hogy melyik erre a legmegfelelőbb időpont, és mivel jár a beavatkozás!

TUJTAD?

Az ivartalanított kandúrok akár 60 százalékkal is tovább élhetnek.

A MACSKA TÁPLÁLÁSA

Az elmúlt évtizedekben megnőtt a kedvtelésből tartott macskák száma, megváltozott az életmódjuk, ezzel együtt egyre nagyobb az igény a tudományos alapokon nyugvó táplálás iránt.

A macskatulajdonosok és a tápgyártó cégek közös érdeke olyan táp előállítását és etetését, amely komplett, kiegyensúlyozott, életkornak, élettani szükségleteknek megfelelő, ellenőrzött, folyamatosan jó minőségű alapanyagokból készüljön, elérhető, reális árú és egyszerűen, aggálymentesen lehessen etetni. Utóbbi szempont különösen fontos: az ellenőrizetlen, nem megfelelően kezelt alapanyagból összeállított táp, egy esetleges fertőzés forrása lehet. Az élettani igényeknek nem megfelelő táp hiánytüneteket, túletetést, az egyes komponensek arányának eltolódását okozhatja.

Fontos tudnunk, hogy a táplálék összetételének tudatos megváltoztatása bizonyos betegségek esetén elősegítheti az állat gyógyulását, kiegészítve az állatorvosi gyógyszeres terápiát. Ilyen, az állatorvos által felírt diétás tápok segíthetik a gyógyulást például cukorbetegség, kóros elhízás, bélgyulladás vagy húgykőesség esetén. A macskák emésztéssel kapcsolatos sajátosságai és különös táplálkozási szokásai miatt ellátásuk nagy gondosságot igényel.

Táplálkozási szokások

A kutyával ellentétben a macska inkább naponta többször kis adagokat eszik, követve az évezredek alatt kialakult táplálkozási szokását: 30-60 g/étkezés (egy egérségi mennyiség).

TUDDTAD?

A macskák nem érzik az édes ízeket. Ráadásul, például a csokoládé fogyasztása, ugyanúgy, mint a kutyáknak, számukra is mérgező!

Rossz szokások

Megszokás: nehezen vagy egyáltalán nem tud átállni új tápra, inkább nem eszik.

Visszautasítás: oka lehet többek között hirtelen tápváltás, táplálékallergia, rossz íz, szag.

Egyoldalú táplálás

Gyakori és egyben veszélyes (a hozzá- szokás és az A-vitamin-túladagolás miatt) az egyoldalú májjetetés. Sokszor leromlott állapotú talált cicáknál fordul elő, amikor májjal próbáljuk feljavítani az állapotát.

Figyeljünk arra, hogy a nyers hús etetése súlyos egészségügyi kockázatokkal járhat!

Fűevés

Biztosan láttad már, hogy a macskák szeretnek fűvet enni. Ez azért van, mert a fűevés után, hányás útján meg tud szabadulni a mosakodáskor lenyelt szőrtől.

Szükséges tápanyagok

Vízigénye kielégítésére természetes táplálék vagy nedves táp etetése mellett is figyelni kell, de száraztáp etetése esetén kiemelten fontos a folyamatos ivóvízellátás biztosítása. Tévhit, hogy a macskáknak tejet kell adni, sőt felnőtt korban egyre kevésbé tudják azt tolerálni a laktáz enzim lecsökkent mennyisége miatt. Ha mégis szeretnél tejet adni kedvencednek, akkor speciálisan macskák számára készült tejet adj neki.

Fehérjeigénye jóval magasabb, mint a kutyáé. A macska tápjában megfelelő arányban kell lenniük a jó minőségű, magas biológiai értékű fehérjéknek. A macska szigorúan húsevő: egyes anyagcserefolyamatai elképzelhetetlenek olyan tápanyagösszetevők nélkül, amelyek csak állati eredetű termékekben találhatóak. Létfenntartó energiaszükségletük átlagosan 320kJ/nap/testtömeg kg. Ez az igény vemhesség alatt 25-50%-kal nő, kölyökkorban 5 hetes korig, illetve a szoptatás alatt akár négyszeresére is növekedhet. A macska vitaminigénye is eltér a kutyáétól. Szervezete nem tud niacint (B3 vitamin) előállítani, ezért niacinigénye négyszer több, mint a kutyának. Szintén oda kell figyelni az A-vitamin-, a D-vitamin-, valamint a taurin-igény kielégítésére is. Azonban a teljes értékű tápok etetésekor nem kell aggódni, hiszen minden létfontosságú tápanyagot optimális mennyiségben és arányban tartalmaznak.

Ízletesség: etetési kísérletek bizonyítják, hogy a macskák nem egy bizonyos ízt (pl. hal, máj) preferálnak, hanem valószínűsíthető, hogy a számukra megfelelő magas fehérjetartalom és a gyártási technológia befolyásolja őket a választásban.

Macskánk tápjának kiválasztásakor ügyeljünk arra, hogy mindig az adott életkornak és adott élettani állapotnak megfelelő tápot adjuk kedvencünknek! Ha mindezek után sikerül a megfelelő tápot kiválasztani, ügyelni kell a kóros elhízás megelőzésére. Az elhízott macskák számára diétás, ún. light tápok kaphatók. Ezek jó minőségű rostot tartalmaznak, ezáltal teltségérzést okoznak, de csökkentett az energiatartalmuk. A túlsúly következményei lehetnek ízületi problémák, szív-érrendszeri betegségek, nehézlégzés, emésztési rendellenességek, bőrbetegségek, az immunrendszer gyengülése, a műtéti rizikó növekedése és az elhúzódó sebgyógyulás.

Mit ne adjunk a cicának?

Vannak olyan élelmiszerek, amelyek cicánk számára mérgezők lehetnek. Ilyen például a hagyma vagy a csokoládé, de vigyázni kell a nem friss (romlott) halakkal is.

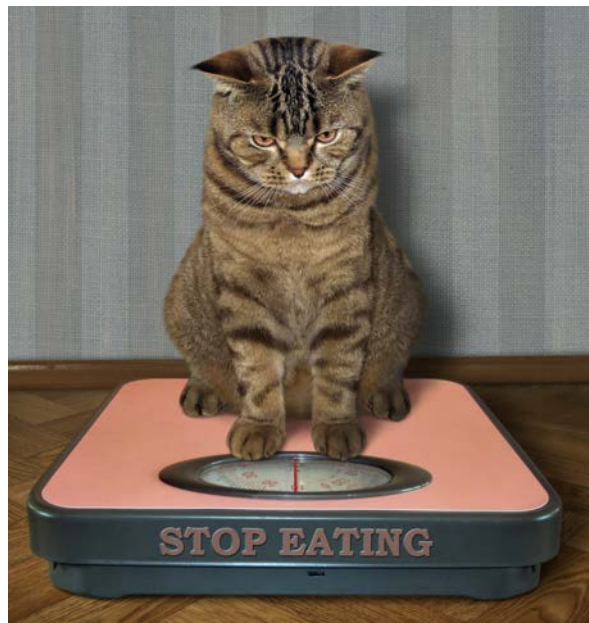
Túlsúlyos a macskád?

Sajnos a macskáknál is előfordul az elhízás. Az elhízás oka, hogy az állat energiabevétele meghaladja a szükségletet, többet eszik, mint amennyit a szervezete felhasznál.

A túlsúlyos macskák általában rövidebb ideig élnek, mint normál testsúlyú társaik.

TUDDTAD?

A tapasztalat szerint, ahol átfér a cica feje, ott nagy valószínűséggel a teste is át fog férni.

Az elhízást a következők befolyásolják:

- tartásmód
- nem megfelelő táplálék
- aktivitási szint
- kiindulási testtömeg, alkat
- genetikai háttér

A problémát minden esetben, egyedekre vonatkozóan kell kezelni, és célszerű állatorvoshoz fordulni. A vizsgálat után az állatorvos tájékoztatni fog az állat ideális testsúlyáról, és megadja a javasolt diétát is.

A MACSKÁK MOZGÁSIGÉNYE

Mikor láttál utoljára pórázon vezetett macskát? Valószínűleg régen, ha egyáltalán láttál már ilyesmit. Ennek az az oka, hogy a legtöbb macska nem viseli el a pórázt. De van rá mód, hogy a macskát hozzászoktassuk, ha pedig nem sikerül, más módja is van annak, hogy lakásban tartott kedvenced eleget mozogjon.

Hogyan tanítsd meg a macskát pórázon sétálni?

Ahhoz, hogy a macskát sétálni vihesd, először hozzá kell szoktatni a pórázhoz. Legjobb, ha ezt már kölyökkorában megteszed.

Ehhez szükséged van egy pórázra, valamint egy nyakörvre vagy hámra (ez utóbbira azért, mert a macskák többsége kibújik a nyakörvből).

TUDDTAD?

Egy macska az életének csak az egyharmadát tölti ébren, a többit átalussza.

- Kezdetben helyezd rá a nyakörvet vagy hámot néhány napig, rövid időszakokra, hogy hozzászokjon!
- Később tedd rá a pórázt is, és hagyd, hogy megszokja.
- Ezután próbáld a lakáson belül pórázon sétáltatni.
- Ezt követően fokozatosan növelve a megtett távolságot, rendszeresen vidd el sétálni.

Csendes, nyugodt helyeken sétáltasd és szoktasd a környezethez.

Fő a biztonság!

Ha magukra hagyják őket, a macskák többsége eleget mozog, így legfőképp arra kell figyelned, hogy a mozgásukhoz biztonságos környezetet teremts.

A MACSKÁK EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSE

Ne feledd: macskád egészségéért is felelős vagy!

Mindig figyelned kell arra, hogy jó kondícióban legyen és lehetőleg hosszú, boldog életet éljen.

A macskát időnként érdemes állatorvosnak megmutatni, de te is figyeld az állapotát, és ha úgy látod, hogy valami nincs rendben, vidd állatorvoshoz! A következő dolgokat érdemes figyelned kedvencednél.

Kondíció Legyen erős és izmos, ne legyen sovány.

Fülek Legyenek tiszták, az állat reagáljon a hangokra. (Mindig csak a fülek látható részét vizsgálj meg, hogy ne okozz neki fájdalmat vagy sérülést!)

Szemek Legyenek tiszták és fényesek, a kötőhártyák rózsaszínek.

Orr Legyen tiszta, orrfolyás- és váladékmentes.

Bőr, szőrzet A szőrzet legyen tiszta, jól ápolt és fényes ellenőrizd, hogy ne legyenek élősködők az állaton, és nincs-e seb, duzzanat, vagy csomó a bőrén.

Has Nem szabad feszülnie és kedvenced nem lehet pocakos! Ellenőrizd a sérüléseket ezen a területen is.

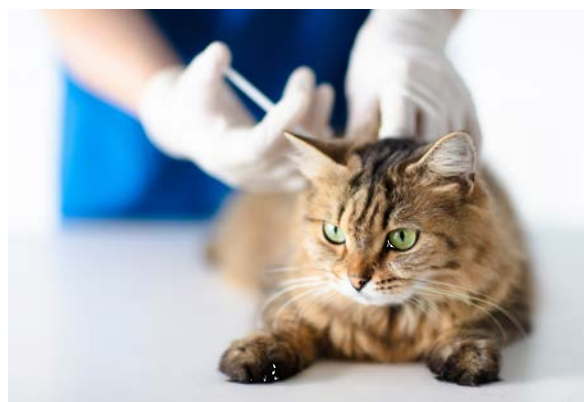
Végbélnyílás A végbélnyílást körülvevő szőrzet legyen tiszta, ne legyen rajta nyoma bélsárnak, sérülésnek.

Mancsok Ellenőrizd, hogy nincs-e repedés, sérülés, vágás a mancsokon és a karmokon, illetve nincs-e sántítás.

Étvágy Normális esetben az állat étvágya jó. Ha új macskát kapsz, tudd meg, hogy mit evett korábban, és folytasd a régi étrendet! Étrendváltáskor figyelj a fokozatosságra.

A védőoltások fontossága

Az oltások segítenek abban, hogy megvéded a macskádat olyan, esetleg halálos betegségektől, mint pl. a fertőző gyomor- és bélgyulladás, a leukózis, a veszettség vagy a macskanátha. A kiscicákat már fiatalon (általában 6-8 hetes korukban) el kell kezdeni oltatni, mert ebben a korban különösen érzékenyek bizonyos betegségekre. Az oltásokkal kapcsolatban az állatorvostól kérj tanácsot. Bár nem kötelező, de kijáró macskáknak mindenképpen javasolt a veszettség elleni védőoltás beadása is. Ez azért is fontos, mert a veszett állat az embert is megfertőzheti ezzel a halálos kórral.

Viselkedés Macskád legyen érdeklődő és éber.

Légzés Legyen csendes és normális, ne köhögjön, ne prüssköljön és ne ziháljon.

Mozgás Legyen élénk, ne sántítson, ne legyenek fájdalmai, ha megérintik! A fejét egyenesen kell tartania. Normális esetben a földről könnyedén fel kell tudnia ugrani az asztalra.

A macskák fogápolása

Sajnos a fogproblémák gyakoriak a macskáknál, csakúgy, mint a kutyáknál. A statisztika azt mutatja, hogy a 3 év feletti macskáknál 10-ből 7-nél található valamilyen fogprobléma. A jó hír azonban az, hogy hathatósan tehetünk a problémák megelőzése érdekében. A legfontosabb a fogkő képződésének elkerülése, mivel ilyenkor baktériumok is lerakódnak a lepedékekkel együtt a fogak felszínére. Később (kezelés hiányában) ezek a lerakódások átalakulnak sárgás-barnás fogkővé, amit nehéz eltávolítani. Súlyos esetben a fogkő eltávolítására már nincs is lehetőség, így az egész fogat kell eltávolítani.

Ha a beteg fog eltávolításáról van szó, akkor altatásban végzi a beavatkozást az állatorvos, de pár nappal a húzás után már teljesen normálisan tud étkezni a cica. Vannak macskák, amelyek eleve hajlamosak a fogínygyulladásra.

Ha gazdiként már a macska fiatalabb korában (2-3 év) odafigyelsz a fogak ápolására és szükség szerinti rendszeres kezelésére, akkor meg lehet előzni a súlyosabb elváltozásokat. Az idős macskáknál a fogkő mellett gyakran a szuvas fogak is problémát okoznak. Ha már szükség van fogkezelésre, ne tartsunk tőle.

Az állatorvos érzéstelenítésben végzi a kezelést, így a macskánknak nem jelent fájdalmat, viszont kezelés nélkül előbb-utóbb komoly fájdalmai lehetnek. A fogkő eltávolítását ultrahangos készülék segítségével végzik, amely csak néhány percet vesz igénybe.

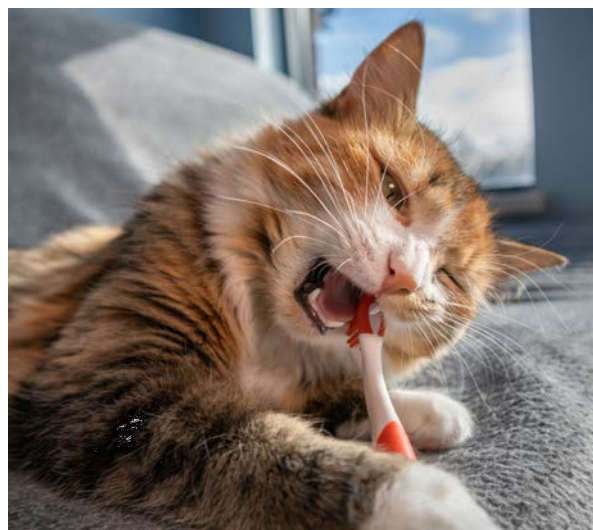
Sajnos ez gyakran az egész életüket végigkíséri, de kontroll mellett és rendszeres fogápolással kordában lehet tartani a problémát.

Ahogy az embereknél, a macskáknál is a legjobb út a fogak tisztántartásához a fogmosás, amit a lehető legkorábban célszerű elkezdni, hogy szokja az állat. Egy darab gézt csavarjunk az ujjunk köré, és finoman dörzsöljük a fogakat. Ne nyissuk ki a száját, hanem oldalt csúsztassuk az ujjunkat. Később használhatunk speciális macskafogkefét, amik között vannak ujjra húzhatók is. Belemárthatjuk valamilyen ízletes folyadékba, pl. halkonzervbe, de természetesen kaphatók ízesített fogkrémek is az állatpatikákban. Soha ne használjunk sima fogkrémet, mert a lenyelése ártalmas lehet az állatnak.

Általában a macskák fogainak külső felületének tisztítása elégséges, de ha hagyja a belső felét is, akkor azt is célszerű letisztítani. Mit csináljunk, ha a macskánk nem szereti a fogtisztítást? Legyünk türelmesek, és időnként próbálkozzunk újra! Egy picike tisztítás is több a semminél. Ki lehet próbálni egy erre a célra kifejlesztett speciális szájfertőtlenítő gélt, ami segít a plakkok lerakódását megakadályozni.

Érdeklődjunk állatorvosunknál a fogtisztítás lehetőségeiről. A fogak tisztításának természetes módja a sok rágás. Úgy szokták mondani, hogy célszerű a macskák fogait „gyakoroltatni”, tehát erre alkalmas rágókát adni nekik, így megelőzhető a fogkő lerakódása.

GYAKORI BALESETEK

A macska mindig talpra esik! Ugye ismerős a mondás? Mint minden szólásmondásnak, így ennek is természetesen van alapja. Valóban a macskák legtöbbször talpra esnek, ez azonban nem jelenti azt, hogy a zuhanást mindig sérülés nélkül ússzák meg. A tanulás szempontjából a kölyökkor döntő fontosságú. Ilyenkor tanulják meg a kiscicák a térérzékelést is. Tanulás közben sok hatás éri őket, amelyeket megtapasztalva a pozitív vagy negatív következményeket megjegyzik. Későbbi életük során ezekre az elraktározott információkra hagyatkoznak majd. A térérzékelés tanulási folyamata során persze előfordulhat, hogy kisebb magasságokból leesik a macska, de ezek általában nem okoznak sérüléseket.

A balesetet szerencsésen megúszó állatoknak általában valamelyik végtagjuk vagy az állkapcsuk reped vagy törik el. Fontos, hogy a balesetet szenvedett állat mielőbb szakszerű ellátásban részesüljön, így nagy valószínűséggel teljesen, maradandó károsodás nélkül meggyógyítható.

A macskatartók egyik legnagyobb réme az autóforgalom. Sajnos mindennapos balesetnek számít a macskák elgázolása. Főként párizsi időszakban, a kertben tartott macskákat gyakorlatilag lehetetlen az utca forgalmától megóvni. A nagyvárosban élő macskák teljesen hozzászoknak az autók zajához és nem félnek még a hangosabb buszoktól és teherautóktól sem.

Sajnos a gázolásos esetek nagyon súlyosak lehetnek, sokszor már a gondos ellátás sem segíthet. Mégis meg kell próbálni! Ha elütötte egy jármű a macskát, azonnal cselekedjünk, hiszen minden perc számít.

Az állatorvos sürgősségi baleseti ellátásban részesíti majd kedvencünket, amelyet, ha szükséges, röntgenfelvétellel és egyéb vizsgálatokkal egészít ki. Ha az állat sérülései nagyon komolyak és nincs esély a gyógyulásra, a macska fájdalommentes elaltatása az egyetlen humánus megoldás.

A macskák szempontjából mumusoknak számítanak a kutyák is! Bár ősi ellenségeknek tekinthetők, azért könnyedén összezoktathatók, ha egy családban tartjuk őket. Ilyenkor általában nem is szokott baj történni, viszont a macska számára idegen kutya komoly veszélyt jelenthet. Ha a kutyának sikerül elkapni a macskát a hátánál fogva, ez gyakran gerincsérülést és belső szervi elváltozásokat okozhat. Mivel a macskák ügyesen másznak fel a fára, kerítésre a kutyák elől, általában a kölyökmacskákat sikerül a kutyáknak elkapniuk.

A kutyákkal ellentétben a macskák nem szeretnek úszni, persze ha rá vannak kény-
szerítve, pl. beleesnek a kerti medencébe,
akkor rövid ideig képesek úszni. Ahol
a macskák hasonló veszélyforrásnak
vannak kitéve, a fulladás elkerülése végett
fokozottabban kell ügyelnünk négylábú
kedvencünkre. Bár a macskák ritkábban
nyelnek le idegen testeket, mint a kutyák,
mégis veszélyforrást jelenthetnek számuk-
ra a játékként közkedvelt fonalgombolya-
gok. A lenyelt idegentestek többek között
bélelzáródást okozhatnak, ezért azonnali
sebészeti ellátást igényelnek.

Macskaelsősegély

Ha a macskád betegség jelét mutatja, ne
ess pánikba, az állatorvosod nagy valószí-
nűséggel megoldja a problémát. Mindig
legyen kéznél az orvos száma, és az ügye-
let elérhetősége.

Az állatorvos esetleg telefonon is tud
tanáccsal segíteni kedvenced ellátásában,
de a legbiztosabb, ha elviszed hozzá
a macskát. Szerencsésebb, ha az állat-
orvost nem hívod házhoz, hiszen megfelelő
felszerelés és személyzet a rendelőben áll
rendelkezésre.

Ha fennáll a lehetősége annak, hogy a
macskádat altatásban kell ellátni, semmi-
képp ne adj neki enni. Mindig telefonálj az
állatorvosnak indulás előtt, hogy fel tudjon
készülni az érkezésekre. Ez az előkészület
megmentheti kedvenced életét.

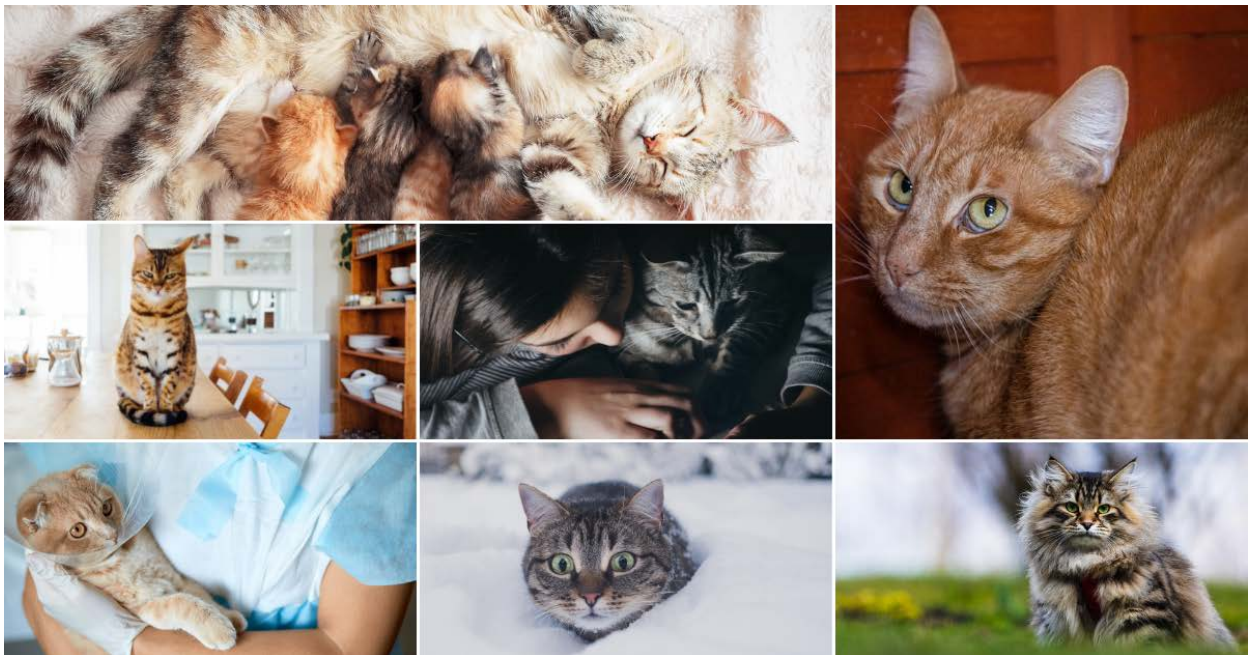
Szükséged lesz egy kosárra vagy szállító-
boxra, amiben szállítani tudod. Ha nincs
megfelelő kosarad, egy papírdoboz is
megteszi, ha kilyukasztod, hogy kapjon
levegőt és megkötöd, hogy ne tudjon
kimászni belőle.

MINI TUDÁSPRÓBA

TUDOD A VÁLASZOKAT?

Gazdijogsi Junior

KÉRDÉSEK
A FELELŐS
MACSKATARTÁS-
RÓL SZÓLÓ
FEJEZETHEZ

**Töltsd ki a tesztet,
utána ellenőrizd
a válaszaidat!**

TESZTELHETED TUDÁSODAT A MACSKÁKRÓL

A felelős macskatartásról szóló fejezet ismereteiből állítottuk össze a kérdéseket, amelyeket az alábbi linkre kattintva érhetsz el:

Mini tudásteszt a macskákról

Miután kitöltötted a tesztet és elküldted a válaszokat, az űrlapon ellenőrizheted válaszaid pontosságát is.